

لايحه بر نامه عبراني دوم
کشور

R
KMH
۳۱۹
۱۲
۱۳۳۳

چاپخانه سازمان بر نامه

1

ماده ۱

بمنظور افزایش تولید و تکثیر صادرات و تهیه مایحتاج مردم در داخله کشور و ترقی کشاورزی و صنایع و اکتشاف و بهره برداری معادن و ثروت های زیر زمینی و اصلاح و تکمیل وسائل ارتباط و اصلاح امور بهداشت عمومی و انجام هر نوع عملیاتی برای عمران کشور و بالا بردن سطح فرهنگ و زندگی افراد و بهبود وضع معیشت عمومی دولت مکلف است ضمن انجام برنامه هایی که بموجب قانون برنامه مصوب ۲۶ بهمن ماه ۱۳۲۷ و تصمیم قانونی کمیسیون برمه مجلس شورای ملی مصوب ۲۳ بهمن ماه ۱۳۳۳ در دست اجراست در ظرف مدت هفت سال از تاریخ اول مهر ماه ۱۳۳۴ عملیاتی را که جمع آنها با برنامه های در دست اجرا برنامه هفت ساله دوم عمرانی کشور نامیده میشود بانجام رسانیده و یا بمرحله اجرا در آورد.

تبصره - در اجرای برنامه ها حتی المقدور کارهای تولیدی از قبیل کشاورزی و دفع آفات نباتی - ساختمان سدها - ایجاد کارخانجات - تهیه وسائل بهره برداری معادن باید بر کارهای غیر تولیدی مقدم بوده و یا بموازات یکدیگر انجام گیرد.

ماده ۲

برای اجرای برنامه هفت ساله دوم عمرانی کشور علاوه بر مبالغ مشروحه زیر که برای برنامه های در دست اجرا تصویب و تقسیم شده است:

کشاورزی و آبیاری	۶۲۶۰ میلیون ریال
ارتباطات و مخابرات	۵۳۶۷
صنایع و معادن	۲۷۵۹
امور اجتماعی	۲۸۱۴

جمع ۱۷۲۰۰ میلیون ریال
وجوهی در هر يك از رشته های مختلف اقتصادی و اجتماعی بقراردیل اختصاص داده میشود:

فصل اول - کشاورزی و آبیاری

قسمت الف - برنامه هایی که عوامل آن مشخص است:

بند ۱	مطالعات آبیاری و سدسازی	۲۲۸ میلیون ریال
بند ۲	تعلیمات کشاورزی و آبیاری	۲۶۶
بند ۳	زراعت و اصلاح نباتات	۵۵۳
بند ۴	امور دام	۹۷۶

۹۱۵ میلیون ریال	بند ۵	دفع آفات نباتی
< ۱۰۹۸	بند ۶	جنگلها
< ۵۶۵	بند ۷	عمران دهات و اراضی بائر
< ۳۶۲	بند ۸	ترویج کشاورزی
< ۴۵۹	بند ۹	ماشینهای کشاورزی
< ۹۴	بند ۱۰	هواشناسی
< ۱۲۴	بند ۱۱	اقتصاد روستائی و مهندسی زراعی
< ۲۶۵	بند ۱۲	سیلو
< ۱۴۵	بند ۱۳	صنایع کشاورزی
< ۲۴۰۸	بند ۱۴	آبیاری و سدسازی
< ۹۰۰	بند ۱۵	وام برای امور قنائی و چاههای عمیق

وزارت برنامه بودجه
 زمارت اقتصاد و اجتماعی و کشاورزی
 رقم ۷۴۰۹
 ۶۵ / ۲ / ۲۲

< ۹۳۵۸ جمع
 قسمت ب - پیش بینی اعتبار برای برنامه هائیکه

عوامل آن بعداً مشخص خواهد شد : ۲۶۶۰۰ میلیون ریال

< ۱۱۹۵۸ جمع فصل اول
 فصل دوم - ارتباطات و مخابرات

قسمت الف - برنامه هائیکه عوامل آن مشخص است :

< ۷۹۶۰	بند ۱	راههای شوسه و آسفالت
< ۴۱۲۵	بند ۲	راه آهن
< ۱۰۸۵	بند ۳	فرودگاهها
< ۲۳۹۲	بند ۴	بنادر
< ۱۴۵۱	بند ۵	مخابرات
< ۴۴۱	بند ۶	نقشه برداری

R
 KMH
 ۳۱۹۹
 / ۱۲
 ۱۴۴۳

< ۱۷۴۵۴ جمع فصل دوم
 فصل سوم - صنایع و معادن

قسمت الف - برنامه هائیکه عوامل آن مشخص است :

< ۵۵۸	بند ۱	صنعت نساجی
< ۱۱۵	بند ۲	صنعت قند
< ۱۰۳۰	بند ۳	صنعت سیمان
< ۲۴۰	بند ۴	معادن

۸۰ میلیون ریال	۵ صنعت ذوب مس
< ۲۰۰۰	۶ ذوب آهن
< ۴۰	۷ صنعت مواد نسوز
< ۳۶	۸ شیلات
< ۴۵	۹ آزمایشگاهها
< ۴۵	۱۰ مراکز حرفه ای
< ۷۵	۱۱ شهرهای صنعتی
< ۹۳۷	۱۲ اعتبارات صنعتی
< ۵۲۰۱	جمع

قسمت ب - پیش بینی اعتبار برای برنامه هائیکه

عوامل آن بعداً مشخص خواهد شد: ۲۶۶۰۰ میلیون ریال

< ۷۸۸۰۱ جمع فصل سوم

فصل چهارم - امور اجتماعی

قسمت الف - برنامه هائیکه عوامل آن مشخص است:

< ۵۸۲۴	۱ بهداشت عمومی
< ۲۰۴۰	۲ فرهنگ
< ۱۵۰۰	۳ برق شهرستانها
< ۹۷۸	۴ مراکز برق آبی و بخاری
< ۴۴۲۰	۵ عملیات اجتماعی در شهرستانها
< ۲۰۰	۶ آمار و سرشماری نفوس
< ۴۰۰	۷ کمک بشرکتهای تعاونی و تولیدی
< ۲۲۵	۸ کمک بسازمانهای کارگری

< ۱۵۵۸۷ جمع فصل چهارم

< ۵۲۸۰۰ جمع فصول چهارگانه

ماده ۳

وجوه مذکور در قسمتهای الف ماده ۲ بطریق ذیل بین سنوات هفتگانه تقسیم خواهد شد :

نیمه اول	سال	سال	سال	سال	سال	سال	سال	نیمه آخر
سال	سال	سال	سال	سال	سال	سال	سال	سال
جمع	۱۳۴۱	۱۳۴۰	۱۳۳۹	۱۳۳۸	۱۳۳۷	۱۳۳۶	۱۳۳۵	۱۳۳۴
میلیون	میلیون	میلیون	میلیون	میلیون	میلیون	میلیون	میلیون	میلیون
ریال	ریال	ریال	ریال	ریال	ریال	ریال	ریال	ریال

فصل اول - کشاورزی و آبیاری

۲۲۸	-	۳۵	۵۷	۳۴	۴۱	۳۳	۲۸	-	بند ۱ مطالعات آبیاری و سدسازی
۲۶۶	۳	۱۷	۳۴	۵۱	۵۴	۶۴	۴۳	-	بند ۲ تعلیمات کشاورزی و آبیاری
۵۵۳	۲۷	۶۰	۶۰	۷۷	۹۰	۱۲۴	۱۱۵	-	بند ۳ زراعت و اصلاح نباتات
۹۷۶	۶۸	۱۶۴	۱۷۳	۱۷۳	۱۷۵	۱۵۷	۶۶	-	بند ۴ امور دام
۹۱۵	۷۶	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۲	۱۶۶	۱۸۶	۵	-	بند ۵ دفع آفات نباتی
۱۰۹۸	۸۸	۱۶۰	۱۶۰	۲۰۰	۲۲۰	۱۶۰	۱۱۰	-	بند ۶ جنگلها
۵۶۵	۲۰	۵۹	۸۲	۱۱۲	۱۳۵	۱۲۷	۳۰	-	بند ۷ عمران دهات و اراضی بائر
۳۶۲	۳۲	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰	۵۰	-	-	بند ۸ ترویج کشاورزی
۴۵۹	-	۳	۴	۸۴	۱۸۳	۱۸۵	-	-	بند ۹ ماشینهای کشاورزی
۹۴	-	-	۲۸	۲۵	۲۲	۱۱	۸	-	بند ۱۰ هواشناسی
۱۲۴	-	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۴	-	-	بند ۱۱ اقتصاد روستائی و مهندسی زراعی
۲۶۵	-	-	-	-	۸۰	۱۰۵	۸۰	-	بند ۱۲ سبزو
۱۴۵	-	-	-	-	۳۷	۶۷	۴۱	-	بند ۱۳ صنایع کشاورزی
۲۴۰۸	-	۱۳۵	۳۰۵	۳۹۳	۵۴۱	۶۰۰	۴۳۴	-	بند ۱۴ آبیاری و سد سازی
۹۰۰	-	۱۰۰	۱۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۱۰۰	-	بند ۱۵ وام برای امور قناتی و چاههای عمیق
۹۳۵۸	۳۱۴	۹۸۸	۱۲۵۸	۱۶۰۶	۲۰۳۹	۲۰۹۳	۱۰۶۰	-	جمع

فصل دوم - ارتباطات و مخابرات

۷۹۶۰	۴۶۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۲۰۰۰	۳۰۰	۲۰۰	بند ۱ راههای شوسه و آسفالت
۴۱۲۵	-	-	-	۵۲۵	۱۰۰۰	۱۲۰۰	۹۰۰	۵۰۰	بند ۲ راه آهن
۱۰۸۵	-	-	-	۲۴۵	۳۲۰	۳۲۰	۲۰۰	-	بند ۳ فرودگاهها
۲۳۹۲	-	-	۳۱۲	۳۴۰	۵۸۰	۶۰۰	۳۶۰	۲۰۰	بند ۴ بنادر
۱۴۵۱	۱۰۰	۱۰۱	۱۵۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۲۰۰	-	بند ۵ مخابرات
۴۴۱	۶۷	۱۰۰	۷۰	۷۰	۶۰	۶۰	۱۴	-	بند ۶ نقشه برداری
۱۷۴۵۴	۶۲۷	۱۲۰۱	۱۵۳۲	۲۹۸۰	۳۷۶۰	۴۴۸۰	۱۹۷۴	۹۰۰	جمع

نیمه اول		سال						نیمه آخر	
سال	سال	سال	سال	سال	سال	سال	سال	سال	سال
۱۳۴۱	۱۳۴۰	۱۳۳۸	۱۳۳۸	۱۳۳۷	۱۳۳۶	۱۳۳۵	۱۳۳۴	جمع	میلیون ریال

۵۵۸	-	-	-	۸۰	۲۳۸	۲۴۰	-	-	-
۱۱۵	-	-	-	-	۳۵	۸۰	-	-	-
۱۰۳۰	-	-	-	۱۳۰	۵۰۰	۴۰۰	-	-	-
۲۴۰	-	-	-	۳۲	۱۲۴	۸۴	-	-	-
۸۰	-	-	-	۱۰	۴۰	۳۰	-	-	-
۲۰۰۰	-	-	-	۳۲۰	۸۰۰	۶۴۰	۲۴۰	-	-
۴۰	-	-	-	۵	۱۵	۱۵	-	-	-
۳۶	-	-	-	۱۰	۱۶	۱۰	-	-	-
۴۵	-	-	-	۱۳	۱۸	۱۴	-	-	-
۴۵	-	-	-	۱۵	۱۵	۱۵	-	-	-
۷۵	-	-	-	۲۵	۲۵	۲۵	-	-	-
۹۳۷	-	-	-	۲۳۷	۴۰۰	۳۰۰	-	-	-
۵۲۰۱	-	-	-	۳۲۵	۱۳۵۷	۲۰۶۶	۱۴۵۳	-	-

فصل سوم - صنایع و معادن

بند ۱	صنعت نساجی
بند ۲	صنعت قند
بند ۳	صنعت سیمان
بند ۴	معادن
بند ۵	صنعت ذوب مس
بند ۶	ذوب آهن
بند ۷	صنعت مواد نسوز
بند ۸	شیلات
بند ۹	آزمایشگاهها
بند ۱۰	مراکز حرفه ای
بند ۱۱	شهرهای صنعتی
بند ۱۲	اعتبارات صنعتی

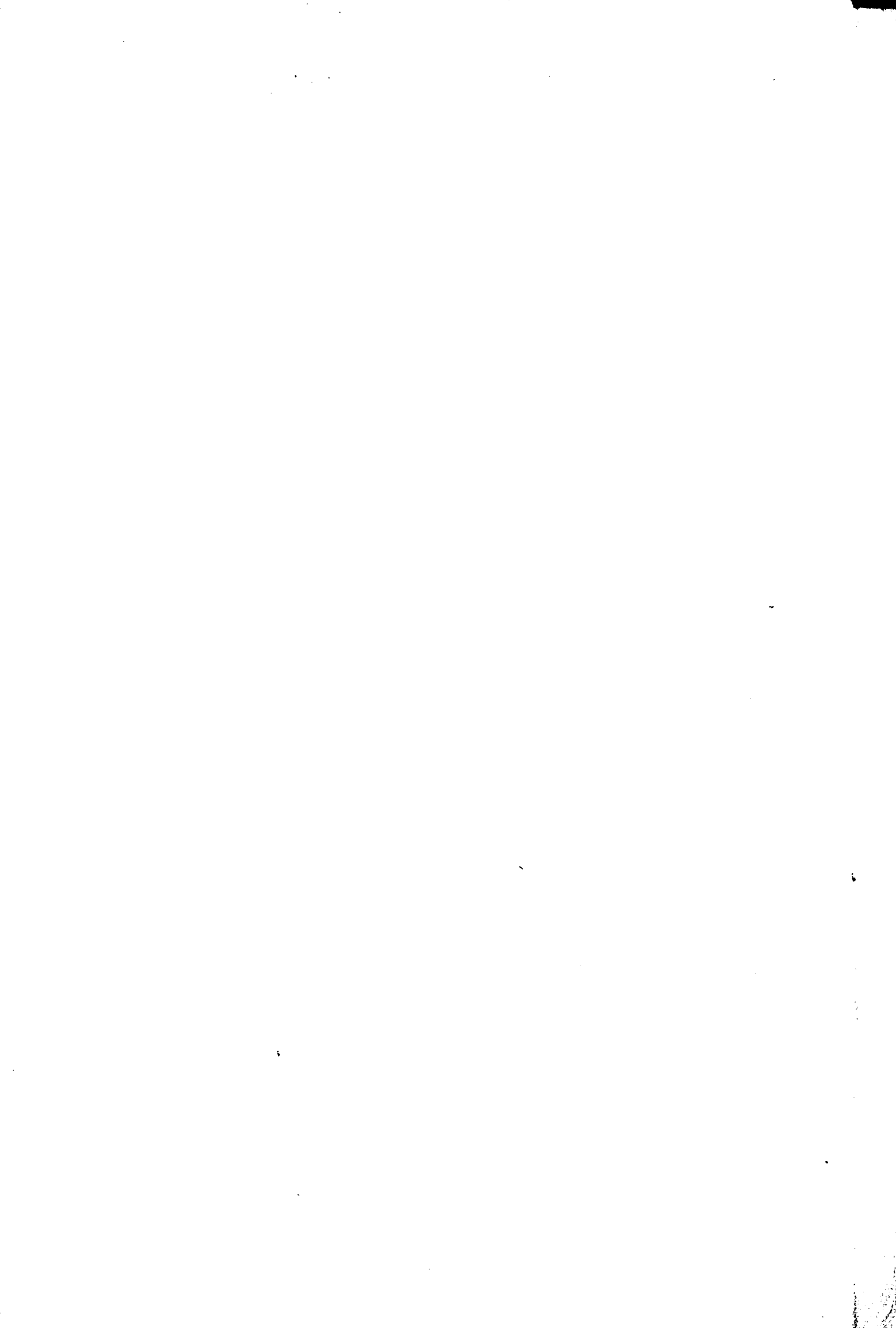
جمع

فصل چهارم - امور اجتماعی

۵۸۲۴	۳۶۵	۸۲۲	۸۷۳	۹۴۸	۱,۰۵۳	۱,۰۱۳	۷۵۰	-	-
۲,۰۴۰	۵۰	۱۵۰	۲۵۰	۳۵۰	۴۰۰	۴۹۰	۳۵۰	-	-
۱,۵۰۰	۷۰	۱۵۰	۲۰۰	۲۵۰	۴۰۰	۲۷۰	۱۶۰	-	-
۹۷۸	۳۲	۸۰	۱۲۰	۱۶۰	۴۰۰	۱۷۳	۱۳	-	-
۴,۴۲۰	۱۵۰	۴۰۰	۶۶۰	۸۰۰	۹۳۰	۱,۰۱۰	۴۷۰	-	-
۲۰۰	-	-	-	-	۱۰۰	۱۰۰	-	-	-
۴۰۰	-	۳۰	۵۰	۶۰	۸۰	۱۰۰	۸۰	-	-
۲۲۵	-	-	-	۱۵	۵۰	۹۰	۷۰	-	-
۱۵,۵۸۷	۶۶۷	۱,۶۴۲	۲,۱۵۳	۲,۵۸۳	۳,۴۱۳	۳,۲۴۶	۱,۸۹۳	-	-

بند ۱	بهداشت عمومی
بند ۲	فرهنگ
بند ۳	برق شهرستانها
بند ۴	مراکز برق آبی و بخاری
بند ۵	عملیات اجتماعی در شهرستانها
بند ۶	آمار و سرشماری نفوس
بند ۷	کمک بشرکتهای تعاونی و تولیدی
بند ۸	کمک بسازمان های کارگری

جمع

ماده ۴

سازمان برنامه مکلف است :

اول - برای اجرای عملیات موضوع بندهای مختلف قسمت‌های الف ماده ۲ برنامه‌های تفصیلی مربوط را با پیش‌بینی هزینه تا یکسال پس از تاریخ تصویب این قانون تهیه و برای تصویب بکمیسیون برنامه پیشنهاد نماید .

دوم - برای اجرای برنامه‌های قسمتهای ب ماده ۲ نوع عملیات رادر هر يك از رشته های مختلف با توجه با احتیاجات روز با موافقت دولت تعیین و برنامه تفصیلی مربوط را که متضمن بر آورده‌زین و تقسیم‌بندی سنواتی آن خواهد بود برای تصویب بکمیسیون برنامه پیشنهاد نماید .

ماده ۵

بسازمان برنامه اجازه داده میشود :

اول - هر گاه ضمن عمل تغییراتی رادر تقسیم بندی سنواتی اعتباریك بند ضروری بدانند این تقسیم بندی را تا حدود بیست درصد اعتبار آن بند تغییر دهد. تغییرات اضافه بر بیست درصد اعتبار مصوبه هر بند محتاج بتصویب کمیسیون برنامه است .

دوم - هر گاه اعتبار هر بند از يك فصل کافی نبوده و بازائد بر احتیاجات باشد اعتبار آن بند را تا میزان ده درصد افزایش یا کاهش بدهد مشروط بر اینکه این عمل در جمع اعتبار فصل مربوط تغییری ندهد .

سوم - هر گاه اعتبار هر فصل کافی نبوده و بازائد بر احتیاجات باشد اعتبار آن فصل را با موافقت دولت و تصویب کمیسیون برنامه تا میزان ده درصد افزایش یا کاهش بدهد مشروط بر اینکه این عمل در جمع کل اعتبار فصول تغییری ندهد .

چهارم - در صورت وجود شرائط لازم و امکان اجرا اعتبار هر يك از فصول را با موافقت دولت و تصویب کمیسیون برنامه تا میزان بیست درصد افزایش بدهد . در این صورت اعتبار اضافه شده بر جمع کل اعتبارات برنامه افزوده می شود .

ماده ۶

صرفه جوئی‌هایی که ممکن است پس از اجرای بعضی طرحهای برنامه در اعتبارات پیش بینی شده حاصل شود با اختیار سازمان برنامه در فصل مربوط و بتصویب کمیسیون برنامه در فصول دیگر قابل مصرف خواهد بود :

چنانچه بعللی خارج از اختیار سازمان برنامه یا بعلل مساعد نبودن عوامل اجرای قسمتی از برنامه ها طبق برنامه های تفصیلی مصوب کمیسیون برنامه مقدور نشود سازمان برنامه باید مراتب را در آخر سال بآن کمیسیون گزارش دهد و در این صورت اعتبارات مصرف نشده آن سال به پیشنهاد سازمان برنامه و تصویب کمیسیون برنامه برای اجرای همان عملیات یا عملیات دیگر بسال یا سالهای بعد منتقل خواهد شد .

ماده ۷

سازمان برنامه باید سعی کند تا آنجائی که میسر است عملیات عمرانی بین استانها و شهرستانهای مختلف کشور با توجه باوضاع و احوال محلی و استعداد و امکانات طبیعی تقسیم شود .

ماده ۸

اعتبار هزینه عملیات عمرانی از محل عوائد نفت خواهد بود .
جمع وجوهی که بعنوان مالیات بر درآمد بموجب قرارداد نفت مصوب ۷ آبانماه ۱۳۳۳ توسط وزارت دارائی وصول میشود و عوائدیکه شرکت ملی نفت بعنوان پرداخت مشخص (دوازده و نیم درصد از قیمت اعلان شده) از شرکتهای بازرگانی دریافت میدارد بترتیب زیر بین وزارت دارائی و شرکت ملی نفت و سازمان برنامه تقسیم خواهد شد :

در سالهای ۱۳۳۴ و ۱۳۳۵ و ۱۳۳۶ :

الف - شرکت ملی نفت پس از تأمین هزینه های مجاز منظور در اساسنامه آن شرکت از محل عوائد پرداخت مشخص مازاد را در اختیار وزارت دارائی خواهد گذارد .

ب - وزارت دارائی مازاد فوق را باضافه ده درصد کل درآمد نفت (اعم از مالیات بر درآمد و پرداخت مشخص) برای تأمین هزینه حفظ و اداره تأسیسات غیر انتفاعی موجود دولت از قبیل راهها و تأسیسات بهداشتی و فرهنگی و امثال آن و همچنین تأسیساتی از این قبیل که در اثر اجرای برنامه ها ایجاد و تحویل دولت میشود بمصرف خواهد رساند .

ج - تتمه درآمد کل نفت (اعم از مالیات بر درآمد و پرداخت مشخص) برای انجام عملیات برنامه بسازمان برنامه پرداخت خواهد شد .
در سالهای بعد تا خاتمه دوره برنامه :

الف - هشتاد درصد کل درآمد نفت (اعم از مالیات بر درآمد و پرداخت مشخص) بسازمان برنامه پرداخت خواهد شد .

ب - از بیست در صد دیگر پس از تامین هزینه‌های مجاز منظور در اساسنامه شرکت ملی نفت مازاد برای پرداخت هزینه حفظ و اداره تأسیسات غیرانتفاعی در اختیار وزارت دارائی قرار خواهد گرفت .

تبصره ۱) تخصیص قسمتی از کل عوائد نفت به هزینه حفظ و اداره تأسیسات غیرانتفاعی دولت مشروط بر اینست که کمیسیونی مرکب از وزیر دارائی و یکی از وزراء بتعیین هیئت دولت و مدیر عامل سازمان برنامه تائید نماید که استفاده از قسمتی از عوائد نفت برای منظور فوق ضروری است .

کمیسیون فوق مکلف است پس از بررسی اقلام بودجه عمومی کشور و باتوجه با اقداماتی که وزارت دارائی برای جبران کسرو جوه لازم جهت حفظ و اداره تأسیسات غیر انتفاعی میکند و با در نظر گرفتن صرفه‌جوییهای ممکنه و ازدیاد درآمد دولت در اثر اجرای عملیات برنامه نظر خود را نسبت بقسمتی از عوائد نفت که باید بتامین هزینه حفظ و اداره تأسیسات غیرانتفاعی تخصیص یابد بدهد .

چنانچه کمیسیون فوق تشخیص دهد که استفاده از درآمد نفت برای تامین هزینه حفظ و اداره تأسیسات غیرانتفاعی تا حد اکثر تعیین شده در فوق ضروری نیست تفاوت بین آنچه کمیسیون تعیین میکند و حداکثر فوق بسهم سازمان برنامه افزوده خواهد شد .

چنانچه از اول سال ۱۳۳۷ به بعد کمیسیون فوق تائید نماید که مانده کل درآمد نفت پس از وضع سهمیه شرکت ملی نفت و هشتاد درصد سهمیه سازمان برنامه برای تامین هزینه حفظ و اداره تأسیسات غیر انتفاعی کافی نیست میتواند تا حد اکثر پنج درصد از کل عوائد نفت را از هشتاد درصد سهمیه سازمان برنامه کسر نموده و بمنظور فوق تخصیص دهد .

۸ تبصره ۲) دولت مکلف است اقداماتی بعمل آورد که کسر بودجه عمومی کشور از سال ۱۳۳۷ ببعدها از مبالغی که از درآمد نفت برای تامین هزینه حفظ و اداره تأسیسات غیر انتفاعی تخصیص داده میشود تجاوز نکند بطوری که با پرداخت این مبالغ بودجه عمومی کشور توازن داشته و کسری در آن مشاهده نشود .

۸ تبصره ۳) برای اینکه در اثر تخصیص قسمتی از عوائد نفت به تامین هزینه حفظ و اداره تأسیسات غیرانتفاعی عملیات برنامه تقلیل نیابد سازمان برنامه میتواند کسری احتیاجات خود را از راه تحصیل وام یا اعتبارات داخلی یا خارجی جبران نموده و از محل عوائد مصرحه در ماده ۸ یا درآمد های دیگر سازمان مستهلك سازد .

ماده ۹

سازمان برنامه دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و وظائف آن عبارتست از :

اول - تهیه برنامه‌های تفصیلی و تقدیم آن جهت تصویب بکمیسیون برنامه .

دوم - تهیه نقشه‌ها و طرح‌ها و برآورد‌ها با توجه بماده ۱۰ .

سوم - محول کردن امور بدستگاههای اجرایی طبق ماده ۱۰ .

سازمان برنامه باید توجه مخصوص بتهیه وسائل بکار افتادن سرمایه‌های خصوصی در کارهای تولیدی معمول دارد و همچنین در راه حفظ و تقویت صنایع کوچک و دستی شهری و روستائی مساعی کافی مبذول دارد .

چهارم - تمرکز وجوهی که با اجرای برنامه‌ها تخصیص داده شده و پرداخت هزینه اجرای برنامه‌ها .

پنجم - نظارت در اجرای برنامه از لحاظ فنی و مالی و مراقبت درهم آهنگی و همکاری بین دستگاههای اجراکننده .

ششم - تنظیم گزارش عملیات هر سه ماه و تقدیم آن بدولت و بکمیسیون برنامه و انتشار آن برای اطلاع عموم .

هفتم - تنظیم گزارش کامل عملیات سالیانه با توضیح افزایشی که در اثر اجرای برنامه‌ها در امر تولید و درآمد ملی (تا حدیکه تعیین این ارقام ممکن و میسر باشد) حاصل شده و اشکالاتی که در راه اجرای برنامه وجود داشته و هم چنین حساب درآمد و هزینه و تقدیم آن بدولت و به کمیسیون برنامه حداکثر تا آخر خرداد سال بعد و انتشار آن برای اطلاع عموم پس از تصویب حساب درآمد و هزینه از طرف دولت . هیئت نظارت حساب درآمد و هزینه را مورد رسیدگی قرار داده و در صورتی که ایرادی بر آن وارد ندید برای تصویب تسلیم هیئت دولت خواهد نمود .

تبصره) تصویب حساب درآمد و هزینه از طرف دولت بمنزله مفاصای دوره عمل خواهد بود .

ماده ۱۰

عملیات برنامه از نظر طرز اجرا بر چهار نوع است :

اول - عملیاتی که جزو امور عادی و جاری وزارتخانه‌ها و دستگاههای دولتی است از قبیل بهداشت عمومی - آموزش فنی و حرفه ای - دفع آفات

نباتی - دامپروری وامثال آن . نسبت باین قبیل عملیات باید بطریق زیر اقدام شود :

(۱) برنامه عملیات با همکاری سازمان برنامه و دستگاه دولتی ذی ربط تهیه میشود .

(۲) طرح و نقشه اجرایی را دستگاههای دولتی با همکاری و موافقت سازمان برنامه تهیه مینمایند .

(۳) اجرای عمل توسط دستگاههای دولتی بانظارت سازمان برنامه بعمل می آید .

دوم - عملیاتی که برای اجرای آن دستگاههایی در سازمانهای دولتی یا موسسات عمومی وجود دارد ولی طرح و نقشه اجرایی آن بتشخیص سازمان برنامه باید توسط مهندسین مشاور تهیه شود از قبیل ساختمان راه و راه آهن - بنادر و امثال آن . نسبت باین قبیل عملیات باید بطریق زیر اقدام شود :

(۱) برنامه عملیات با همکاری سازمان برنامه و دستگاههای دولتی یا موسسات عمومی تهیه میشود .

(۲) طرح و نقشه اجرایی را مهندس مشاور که سازمان برنامه انتخاب می کند با تماس بادستگاههای دولتی یا موسسات عمومی ذی ربط و جلب نظر آنها تهیه و بتصویب سازمان برنامه میرساند .

(۳) عمل مناقصه و پیشنهاد انتخاب سازندگان و مقاطعه کاران توسط مهندس مشاور بعمل آمده و قرارداد انجام کار با موافقت سازمان برنامه تهیه و بامضای دستگاه دولتی یا موسسه عمومی ذی ربط متعقد میشود .

(۴) نظارت در اجرای عملیات توسط مهندس مشاور بنمایندگی سازمان برنامه بعمل می آید .

در صورتیکه دستگاههای دولتی برای تهیه طرح و نقشه عملیات مربوط بخود مجهز باشند می توانند تهیه طرح و نقشه آن قسمت از عملیات فوق را که برای آن مجهز هستند با موافقت سازمان برنامه عهده دار شده و آنها را بانظارت سازمان برنامه بموقع اجرا بگذارند .

سوم - عملیاتی که برای اجرای آن در سازمانهای دولتی دستگاههایی وجود ندارد و طرح و نقشه اجرایی آن به تشخیص سازمان برنامه باید توسط مهندسین مشاور تهیه شود از قبیل ساختمان کارخانه ذوب آهن - کارخانه سیمان - کارخانه کود شیمیایی - سدهای بزرگ و امثال آن . نسبت باین قبیل عملیات باید بطریق زیر اقدام شود :

۱) برنامه عملیات توسط سازمان برنامه تهیه میشود .
۲) طرح و نقشه اجرایی را مهندس مشاور منتخب سازمان برنامه تهیه و بتصویب سازمان برنامه میرساند .

۳) عمل مناقصه و پیشنهاد انتخاب سازندگان و مقاطعه کاران توسط مهندس مشاور بعمل آمده و قرار داد انجام کار را سازمان برنامه منعقد مینماید و نظارت در اجرای عملیات توسط مهندس مشاور بنماینده گی سازمان برنامه بعمل می آید .

برای اداره این قبیل تاسیسات طبق ماده ۱۹ دستگاه یا دستگاههای مناسبی بوجود خواهد آمد و چنانچه این دستگاهها قبل از ایجاد تاسیسات بوجود آمدند در تهیه طرح و نقشه اجرائی و انعقاد قرارداد اجرای عملیات طبق بند دوم این ماده دخالت خواهند نمود .

چهارم - عملیاتی که بتشخیص سازمان برنامه برتامه بوسیله افراد و موسسات خصوصی اجرا میشود .

در این قبیل امور سازمان برنامه از طریق تهیه طرحها - راهنماییها - کمکهای فنی - مشارکت - اعطای اعتبار یا تحصیل آن از منابع داخلی و خارجی (با تضمین یا بدون تضمین سازمان) موجبات تشویق و بکار افتادن سرمایه های خصوصی را فراهم خواهد ساخت .

تبصره - برای انجام وظائف فوق سازمان برنامه می تواند بتشکیل بانک یا دستگاهی نظیر آن که سرمایه آن تماما متعلق بخود سازمان خواهد بود مبادرت نماید . اساسنامه بانک یا دستگاه مزبور را سازمان برنامه بتصویب هیئت وزیران خواهد رسانید .

ماده ۱۱

سازمان برنامه دارای ارکان زیر است :

- الف - مدیر عامل .
- ب - شورای عالی .
- ج - هیئت نظارت .

الف - مدیر عامل

مدیر عامل برحسب پیشنهاد دولت بموجب فرمان هما یونی برای سه سال منصوب میشود و پس از پایان دوره مزبور ممکن است مجدداً بهمان سمت منصوب گردد . در صورت فوت یا استعفا یا احراز عدم صلاحیت مدیر عامل جانشین او به ترتیب مذکور تعیین خواهد شد .

مدیرعامل موظفاً انجام خدمت نموده و جزانجام این وظیفه حق ندارد هیچ نوع شغل آزاد و یا شغل موظف دولتی و اجتماعی داشته باشد و همچنین حق ندارد در هیچ شرکت یا موسسه یا تجارتخانه که طرف معامله با سازمان باشد شرکت و سهم باشد.

مدیرعامل بر ادارات تابعه سازمان برنامه ریاست داشته و وظایف او بقرار زیر است:

(۱) تهیه بودجه اداری و تعیین تشکیلات سازمان و تغییر آن با تصویب شورای عالی و استخدام و عزل و نصب و ترفیع و تنزل پایه کارمندان طبق آئین نامه استخدامی و همچنین تعقیب کارکنان متخلف.

(۲) امضای اسناد و اوراق بهادار و نامه ها و انعقاد قراردادها.

(۳) انجام تکالیفی که در تهیه برنامه ها و طرح ها و نقشه های اجرایی و تمرکز و جوهر برنامه و پرداخت هزینه های عملیات اجرایی و کمک به مؤسسات خصوصی بر عهده سازمان برنامه است.

(۴) تهیه آئین نامه ها و مقررات اجرایی و نظارت های فنی و مالی در اجرای برنامه ها.

(۵) تنظیم گزارش عملیات هر سه ماه و گزارش کامل عملیات و حساب درآمد و هزینه سالیانه طبق ماده ۹.

(۶) نمایندگی سازمان برنامه در مقابل هیئت دولت و وزارتخانه ها و کمیسیون برنامه و محاکم (باحق توکیل) و اشخاص و مؤسسات خصوصی. مدیرعامل بطور کلی مسئول حسن اجرای وظایفی است که بمعهده سازمان برنامه قرار داده شده و از این نظر در مقابل هیئت دولت مسئول است. مدیرعامل میتواند آن قسمت از اختیارات اداری و فنی و مالی خود را که لازم بداند بهر یک از معاونین یا روسای ادارات تفویض نماید.

ب - شورای عالی

شورای عالی مرکب از هفت نفر عضو خواهد بود که برای تمام مدت برنامه بر حسب پیشنهاد دولت بموجب فرمان همایونی منصوب میشوند. در صورت فوت یا استعفا یا احراز عدم صلاحیت هر یک از اعضای شورای عالی جانشین او بهمان ترتیب منصوب خواهد شد.

اعضای شورای عالی موظفاً انجام خدمت نموده و حق ندارند در هیچ شرکت یا موسسه یا تجارتخانه که طرف معامله با سازمان برنامه باشد شرکت

وسهیم باشند و همچنین حق ندارند هیچ نوع شغل آزاد و باشغل موظف دولتی و اجتماعی داشته باشند .

جلسات شورای عالی با حضور لااقل پنج نفر از اعضا رسمیت خواهد یافت و نسبت به موضوعات مطروحه رأی چهار نفر معتبر خواهد بود .

شورای عالی عهده دار تصویب نقشه ها و طرح ها و برآوردها و مقررات اجرایی برنامه ها در حدود برنامه های تفصیلی که بتصویب کمیسیون برنامه رسیده باشد و نیز عهده دار تصویب آئین نامه ها و قراردادهای و بطور کلی مأمور مراقبت در انجام کلیه وظائفی است که بمعده سازمان برنامه قرارداد شده است .

ج - هیئت نظارت

هیئت نظارت مرکب از پنج نفر عضو خواهد بود که مجلس شورای عالی از میان فهرست بانزده نفری که از طرف دولت پیشنهاد میگردد بطریق که قانون برای انتخاب مستشاران دیوان محاسبات مقرر داشته برای مدت دو سال انتخاب مینماید . در صورت فوت یا استعفا یا احراز عدم صلاحیت هر یک از اعضای هیئت نظارت جانشین او بهمان ترتیب و برای هر نفر از میان فهرست سه نفری که دولت بمجلس شورای عالی پیشنهاد میکند انتخاب خواهد شد .

اعضای هیئت نظارت موظفاً انجام خدمت نموده و حق ندارند در هیچ شرکت یا موسسه یا تجارتخانه که طرف معامله با سازمان برنامه باشد شریک و سهیم باشند و همچنین حق ندارند هیچ نوع شغل آزاد و باشغل موظف دولتی و اجتماعی داشته باشند .

جلسات هیئت نظارت با حضور لااقل سه نفر از اعضاء رسمیت خواهد یافت و نسبت به موضوعات مطروحه رأی اکثریت عده حاضر معتبر خواهد بود .
وظائف هیئت نظارت بقرار زیر است :

(۱) نظارت در مخارج برنامه از جهت تشخیص مطابقت آنها با قانون و طرحها و برآوردها و مصوبات کمیسیون برنامه و شورای عالی و آئین نامه های سازمان برنامه .

(۲) اظهار نظر در آئین نامه ها و مقرراتی که باید به تصویب برسد از جهت مطابقت با قوانین و مقررات - مدیر عامل موضوعی را که باید در آن اظهار نظر شود با اطلاع هیئت نظارت خواهد رساند تا در عرض يك هفته و در موارد لزوم با تمدید مهلت برای يك هفته دیگر نظر خود را بدهد و اگر در رأس مهلت هیئت نظر خود را نداد دلیل بر موافقت خواهد بود .

(۳) هیئت نظارت حق مراجعه مستقیم به هیئت دولت و کمیسیون برنامه

دارد و مکلف است در اموری که از طرف هیئت دولت و کمیسیون برنامه
مراجعه میشود رسیدگی نموده و نتیجه تحقیقات خود را مستقیماً گزارش دهد.
۴) هر گاه هیئت نظارت تصمیم با اقدامی را مخالف مقررات و مصوبات
تشخیص دهد موظف است نظر خود را به مدیر عامل اطلاع دهد و در صورتیکه
مدیر عامل ترتیب اثر ندهد مراتب را به دولت و کمیسیون برنامه گزارش
خواهد داد. همچنین در صورت وقوع تخلف یا جرم مراتب را با ذکر دلیل به مدیر
عامل اعلام خواهد نمود تا ترتیب رسیدگی و تعقیب از طرف مدیر عامل داده شود.

ماده ۱۳

مسئول سازمان برنامه در مقابل مجلسین دولت میباشد.

ماده ۱۳

بمنظور حداکثر سرعت در کار و صرفه جویی در خرج و تحصیل بهترین
نتیجه اجرای برنامهها از لحاظ امور مالی و ارزی و محاسباتی و معاملات و طرز
عقد قراردادها تابع آئین نامهها و مقررات خاصی خواهد بود که پس از کسب
نظر هیئت نظارت و تحصیل موافقت شورای عالی و تصویب هیئت وزیران بموقع
اجر گذارده خواهد شد.

ماده ۱۴

۵) وزارتخانهها و ادارات و دستگاهها و شرکتهای دولتی مکلفند وظائفی
را که در اجرای برنامه بعهده آنها قرار داده میشود طبق شرایط و دستورالعمل
سازمان برنامه اجرا نمایند. در صورت تخلف از شرایط یا تأخیر و مسامحه
در کار سازمان برنامه مراتب را به هیئت دولت گزارش خواهد داد و هیئت دولت
مکلف است در مدت پانزده روز از تاریخ دریافت گزارش سازمان برنامه
اقدامات مقتضی بعمل آورد بنحویکه موضوع ابراد و شکایت مرتفع گردد.
وزارتخانهها و دستگاههای دولتی مکلفند کلیه اوراق و اسناد خرج و
دفاتر مربوط با اجرای برنامهها را در اختیار سازمان برنامه بگذارند و وسائل
نظارت و رسیدگی دقیق سازمان را از هر حیث فراهم کنند.

ماده ۱۵

کارخانهها - ماشینها - قطعات یدکی و منفصله که برای اجرای برنامهها
از خارج وارد میشود از پرداخت حقوق گمرکی و عوارض راه و شهرداری
معاف است.

سازمان برنامه مجاز است بدون رعایت سهمیه و طبقه بندی اجناس
احتیاجات برنامهها را از خارج وارد کند.

ماده ۱۶

هر گاه برای اجرای عملیات عمرانی و نیازمندیهای عمومی احتیاج بخرید اراضی (اعم از دائر و بائر) وابنيه و تاسیسات پیدا شود بطریق زیر عمل خواهد شد :

الف - تشخیص اینکه عملیات مورد نظر عمرانی و جزو نیازمندیهای عمومی است (مگر در مواردیکه قانون مشخص نموده یا خواهد نمود) و حدود اراضی مورد خرید و قیمت بوسیله هیئتی مرکب از دادستان کل - وزیر کشور - مدیر کل ثبت یا نمایندگان آنها بر مبنای نظر کارشناسان فنی بعمل خواهد آمد و رای هیئت قطعی است. کارشناسان فنی سه نفر خواهند بود که بکنفران طرف هیئت فوق و نفر دوم از طرف مالک اراضی و ابنيه و تاسیسات و نفر سوم به رای دو نفر کارشناس مزبور انتخاب خواهد شد. چنانچه بین دو نفر کارشناس اول در انتخاب کارشناس سوم تراضی حاصل نشود به رای دادستان کل انتخاب خواهد شد.

ب - بهای اراضی و ابنيه و تاسیسات مورد خرید اعم از اینکه متعلق بدولت یا اشخاص باشد بطریق زیر تعیین خواهد شد :

۱) ملاک تعیین قیمت بهای عادلۀ اراضی و ابنيه و تاسیسات مشابه واقع در حوزه عملیات در سال قبل از اعلام شروع عملیات و بدون در نظر گرفتن منظور از خرید و تاثیر اجرای عملیات عمرانی در قیمتتها خواهد بود.

۲) در مورد خرید اراضی و ابنيه و تاسیسات غیر دولتی پنج درصد علاوه بر قیمت عادلۀ به مالک پرداخت خواهد شد. هر گاه مالک در محل ساکن باشد علاوه بر پنج درصد فوق ده درصد دیگر بقیمت عادلۀ افزوده خواهد شد و هر گاه مراعات او منحصر به درآمد آن ملک باشد پانزده درصد قیمت عادلۀ نیز از این بابت باو پرداخت خواهد گردید -

تبصره - در مورد املاک مزروعی علاوه بر قیمت ملک که به مالک پرداخت میشود پانزده درصد آن بین زارعین و خوش نشینان محل که از آنجا کوچ مینمایند بوسیله شورای محلی تقسیم خواهد شد.

۳) در صورتیکه تاریخ تصرف با تاریخ اعلام خرید ملک بیش از یکسال فاصله داشته باشد نسبت بهر سال فاصله پنج درصد بقیمت عادلۀ افزوده خواهد شد مشروط بر اینکه جمعاً از قیمت عادلۀ روز تجاوز ننماید. فاصله کمتر از ششماه تمام بحساب نخواهد آمد و فاصله ایکه ششماه تمام یا بیش از آن باشد در حکم یکسال خواهد بود.

تاریخ تصرف با تاریخ اعلام خرید در هر حال نباید بیش از سه سال فاصله داشته باشد.

ج - تصرف اراضی وابسته و تأسیسات قبل از پرداخت تمام قیمت مجاز نیست مگر با رضایت فروشنده.

د - در صورتی که مالک با انتقال ملک و تحویل آن رضایت ندهد دادستان محل از طرف او سند انتقال ملک مورد نظر را پس از تودیع تمام قیمت در صندوق ثبت امضاء و در مدت سه ماه بتخلیه قطعی ملک مذکور اقدام مینماید.

ه - آیین نامه طرز اجرای این ماده بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷

ک - اضافه ارزشی که در نتیجه اجرای عملیات عمرانی توسط دولت و شهرداریها در املاک خصوصی واقع در حوزه آن عملیات و بدون سعی و عمل مالک حاصل میگردد مشمول مقررات زیر خواهد بود :

الف - اضافه ارزش عبارتست از تفاوت بین قیمت ملک در سال قبل از شروع عملیات و قیمت آن در تاریخ شروع بهره برداری از تأسیسات ایجاد شده .
ب - هر گاه تفاوت حاصله بیست درصد یا کمتر از آن باشد مالک ملک از پرداخت حق اضافه ارزش معاف بوده و نسبت بمازاد نصف آن متعلق بدولت یا شهرداری محل به تشخیص دولت خواهد بود .

ج - اضافه ارزش با اراضی اعم از دائر و بائر و مراتع و جنگلها تعلق خواهد گرفت و اعیانی از پرداخت آن معاف است .

د - برای تعیین شعاع حوزه ای که مشمول پرداخت حق اضافه ارزش میشود و تشخیص اضافه ارزش حاصله و میزان آن کمیسیونی مرکب از دادستان محل و رئیس ثبت و رئیس کشاورزی و یک نفر معتمد محل و نماینده دسنگاهی که عملیات عمرانی را انجام داده است تشکیل خواهد شد و نظر این کمیسیون قاطع خواهد بود .

ه - مالک میتواند حق اضافه ارزش تعیین شده را در مدت پنجسال با قسط مساوی سالیانه پرداخت کند و یا مقداری از اراضی خود که قیمت آن معادل حق اضافه ارزش است تحویل دهد . هر گاه مالک از پرداخت تمام یا بعض اقساط و یا تحویل اراضی امتناع نمود دادستان شهرستان محل بتشنیص کمیسیون فوق از طرف او سند انتقال آن مقدار از اراضی را که قیمت آن معادل حق دولت یا شهرداری محل از اضافه ارزش حاصله باشد برای واگذاری بدولت یا شهرداری امضاء خواهد نمود .

ز - انجام عملیات عام المنفعه از قبیل لوله کشی آب آشامیدنی - برق روشنائی - امور فرهنگی - امور بهداشتی و امثال آن موجب مطالبه اضافه ارزش از املاك واقع در حوزة آن عملیات نخواهد بود . ایجاد تأسیسات برق صنعتی موجب پرداخت حق اضافه ارزش خواهد بود .

ح - موقوفات عامه از پرداخت حق اضافه ارزش معاف است ولی موقوفات اولادی مشمول پرداخت این حق خواهد بود .

ط - آئین نامه طرز اجرای این ماده بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۸

مستعداتی که در اثر اجرای برنامه ها ایجاد میشود آنچه محتاج به طی دوره بهره برداری آزمایشی است پس از پایان این دوره والا بمجرد احداث باید تحویل دستگاههای دولتی که بهره برداری یا اداره آنها را بر عهده خواهند داشت بشود . دستگاههای مزبور مکلفند بمحض اعلام سازمان برنامه نسبت به تحویل گرفتن آنها اقدام نمایند .

تبصره - بطور کلی مستعداتی که از محل اعتبارات برنامه ها ایجاد میشود باید بوضعی تحویل دستگاههای دولتی بشود که از هر جهت برای اداره و بهره برداری آماده باشد بطوریکه دستگاه اداره کننده برای تهیه لوازم و اثاثیه دربدو عمل احتیاج بخرج نداشته باشد .

ماده ۱۹

برای اداره تأسیسات انتفاعی و تولیدی که متعلق بدولت است یا بعداً در اثر اجرای عملیات عمرانی بوجود میآید بنابه پیشنهاد سازمان برنامه و تصویب هیئت دولت دستگاههای مناسبی که روی اصول بازرگانی اداره شود ایجاد خواهد شد .

دولت میتواند تأسیسات انتفاعی و تولیدی موجود را و همچنین تأسیساتی از این قبیل که در آینده در اثر اجرای عملیات برنامه ایجاد خواهد شد اعم از تمام شده یا در هر مرحله احداث کلاً یا قسمتی از سهام آنرا به پیشنهاد سازمان برنامه با افراد و شرکتهای ایرانی بفروشد و جوهری که از محل فروش تأسیسات مزبور حاصل میشود برای انجام عملیات عمرانی سازمان برنامه پرداخت خواهد گردید .

ماده ۲۰

بودجه اداری سازمان برنامه حاوی تعداد کارکنان سازمان حداکثر حقوق پستها - مبلغ کل بودجه با موافقت هیئت دولت تنظیم و بتصویب

کمیسیون برنامه خواهد رسید . برای تأمین مخارج فوق حد اکثر تادو و بیم درصد اعتبارات برنامه قابل مصرف خواهد بود .
امور استخدامی سازمان برنامه تابع آئین نامه خاصی خواهد بود که باموافقت هیئت دولت تنظیم و بتصویب کمیسیون برنامه خواهد رسید .
سازمان برنامه میتواند کارشناسان خارجی را برای مدتی که بیش از یکسال از انقضای دوره اجرای برنامه تجاوز نکند استخدام نماید . استخدام این کارشناسان بتصویب هیئت دولت و در حدود تعداد و فهرست مشاغلی خواهد بود که قبلا بتصویب کمیسیون برنامه رسیده است .

ماده ۴۱

سازمان برنامه حساب دیون و مطالبات دوره عمل سابق را رسیدگی و کلیه آنها را واريز خواهد نمود در صورتیکه مانده بستانکار باشد آنرا بمصرف اجرای برنامه رسانیده و چنانچه مانده بدهکار باشد آنرا از محل صرفه جوئی های اجرای برنامه ها و در آمد نفت پرداخت خواهد نمود .